

Demonstrație
Pastelul
Iarna
de Vasile Alecsandri

Vasile Alecsandri este considerat „părintele pastelului” în literatura română, deoarece a fost primul scriitor român care a abordat această specie literară. Până la el au mai apărut descrieri de natură, dar numai în cadrul altor opere. Poetul a preluat termenul de pastel din artele plastice unde desemnează un desen în culori palide. El a scris un ciclu de 30 de poezii dedicate naturii Mirceștilor, anotimpurilor, anului, diferitelor momente ale zilei și muncii câmpului.

Pastelul este creația lirică în versuri, în care se prezintă un tablou din natură în strânsă legătură cu sentimentele autorului. Poezia „Iarna” este pastel pentru că are toate trăsăturile speciei. Ca orice pastel, și această poezie este o creație lirică care exprimă un tablou din natură, sentimentele autorului față de elementele descrise. În primul tablou al poeziei, primele trei strofe, autorul prezintă o zi de iarnă, cu cer acoperit de nori, cu soarele care abia se zărește printre aceștia, cu ninsoare abundentă și lipsă de mișcare. Abundența zăpezii trezește în sufletul autorului sentimente de neliniște și melancolie.

În tabloul al doilea (ultima strofă) se prezintă o zi de iarnă însoțită de cer senin și soare strălucitor, în care își face simțită prezența omul într-o sanie ușoară, însoțit de clinchetele vesele de zurgălăi. Sentimentele autorului sunt în conferdanță cu tabloul descris, și predomină veselie.

O altă trăsătură specifică pastelului care se regăsește și în poezia „Iarna” este aceea că figurile de stil au un rol deosebit în prezentarea tabloului și a sentimentelor. Poetul apelează la metafore precum: „*lungi troiene călătoare*”, „*zale argintie*”, „*oceanul de ninsoare*”. Metafora „*troiene călătoare*” se referă la norii aducători de zăpadă, și se bazează pe asemănarea acestora cu troienele formate prin spulbarea zăpezii de vânt. Metafora „*zale argintie*” se referă la pătura de nea care acoperă pământul, protejându-l împotriva înghețului, așa cum zalele protejau corpul soldaților. „*Cu o zale argintie se îmbracă mândra țară*”. Metafora „*oceanul de ninsoare*” se referă la stratul de zăpadă care acoperă pământul și se bazează pe asemănarea acestuia în dimensiune cu întinderea oceanului.

Personificarea este o altă figură de stil la care apelează poetul pentru a realiza tabloul din natură: iarna este cumplită și asemenea unui om, cerne norii de zăpadă. „*Din văzduh cumplita iarnă, cerne norii de zăpadă*”. Țara se îmbracă în zăpadă. „*Cu o zale argintie se îmbracă mândra țară*”, iar soarele, asemenea unui părinte iubitor „*strălucește și dismeardă oceanul de ninsoare*”.

Comparația este o altă figură de stil folosită de poet pentru realizarea tabloului și sugerarea stărilor sufletești. Fulgii care cad sunt asemănați cu niște fluturi albi. „*Fulgii zbor, plutesc în aer, ca un roi de fluturi albi*”, iar soarele care abia se vede printre nori este comparat cu un vis de tinerețe. „*Soarele rotund și palid, se prevede printre nori, / Ca un vis de tinerețe printre anii trecători.*”

Pentru realizarea tabloului autorul folosește o gamă largă de epitete simple, antepuse sau postpuse, cromatice sau personificatoare. Epitetele „*troiene*” călătoare, „*fiori*” de gheață, „*zale*” argintie, „*întinderea*” pustie, atribuie însușiri deosebite unor elemente din natură, în timp ce epitetele personificatoare „*cumplita iarnă*”, „*voios*”

răsună”, atribuie însușiri omenești elementelor naturii. Epitetele cromatice „*fluturi*” albi, „*umeri*” dalbi, „*clăbuci*” albi, „*fantasme*” albe sugerează culoarea predominantă a tabloului: alb.

Tabloul se realizează și cu ajutorul repetițiilor. „*Ziua ninge, noaptea ninge, dimineața ninge iară, fără urme fără drum*” care sugerează abundența zăpezii și absența omului. Atot puternicia iernii este sugerată de enumerația „*tot e alb, pe câmp, pe dealuri, împrejur în depărtare.*”

Ca în orice pastel, și în poezia „Iarna” un rol deosebit îl au imaginile vizuale, auditive, motorii. Primul tablou se realizează cu ajutorul imaginilor vizuale, care fixează dimensiunile spațiale ale tabloului. „*Din văzduh, fulgii zbor, tot e alb, ...ziua ninge,....*”. Tabloul al doilea se realizează cu ajutorul imaginilor vizuale, auditive și motorii.

Ca în orice pastel, și în poezia „Iarna” modul principal de expunere este descrierea cu ajutorul căreia poetul prezintă tabloul din natură și stările sufletești.

Având toate aceste trăsături, poezia „Iarna” de Vasile Alecsandri rămâne una dintre cele mai cunoscute pasteluri ale „Banului de la Mircești”.